

DIRVA

'REALI' POLITIKA

KARAS VIETNAME, SANTYKIAI SU KINIJA, KRIZĖ NATO SĄJUNGOJE VERTIA AMERIKIECIUS DOMĖTIS UŽSIENIO POLITIKA DAUGIAU NEGU KADA NORS ANKSČIAU. — DAUG KUR GIRDISI 'REALIOS' POLITIKOS REIKALAVIMAI, TAČIAU DĖL REALYBĖS APIBUDINIMO SUTARIAMA MAŽIAU KAIP DĖL BUVUSIŲ SVAJONIŲ.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

NESENIAI šioje vietoje konstatavome karo veiksmų ryšį su bendrais politiniais siekais. Likimas netrunka atkeršyti, jei karas baigiamas visai negalvojant apie ateitį, kaip kad padarė amerikiečiai antrojo pasaulinio karo metu. Iš kitos pusės, politika yra galimybų išnaudojimo menas, negali visko numatyti ir todėl net pasistatius prieš akis idealą, prieš jo paprastai reikia eiti ne tiesiai, bet dažniau labai dideliais vingiais ir zigzagais.

Diskusijos dėl laikysenos su Kinija ir de Gaulle atsakymas dalyvauti NATO sąjungoje dabartinėmis sąlygomis parodo, kad vadovaujantiuose amerikiečių sluoksniuose nėra vieningos nuomonės, ką ir kaip daryti. Walteris Lippmannas teisingai nurodo, kad Washingtono politika Azijos atžvilgiu buvo nustatyta 1949 m., kada Mao Cetungas išvarė Čiang-Kaišeką į Formozą, o Europos politika 1948 metais, kada JAV padėjo ūkiškai Vakarų Europai atsistoti ant kojų ir metais vėliau jos saugumo patikrinimui buvo sudaryta NATO sąjunga. Tai buvę žygiai, kuriuos padiktavo susidariusi situacija. Nuo to laiko tačiau praėję 18 metų ir istorija rodanti, kad po kurio nors karo susidariusi situacija po 12 ar 20 metų pasikeičia.

Susitarimas po pirmojo pasaulinio karo pasibaigė po 15 metų, Vokietijoje įsigalėjus Adolfui Hitleriui, tiek pat maždaug truko iki pakeitimų 1830 metais nugalėjus Napoleoną prie Waterloo. Tai atsitinka todėl, kad per maždaug 15 metų po karo ateina nauja karta ir perima valdžią.

Ir dabar — pataria Lippmannas — L. B. Johnsono administracija turėtų žiūrėti ne atgal, bet pirmyn.

Visa nelaimė, kad patarti daug lengviau negu padaryti. Be to, situaciją pakeičia ne tik užaugusi ir vadovybė perėmusi naujoji karta, bet ir eilė kitų aplinkybių, kaip technikos pažanga ar moralės sužlugimas, nenoras kovoti už savo idealus.

Po pirmojo pasaulinio karo norėta tikėti į Tautų Sąjungą, po antrojo — Jungtines Tautas. Abiem atvejais nusivilta, tariama 'pasaulio vyriausybė' negalėjo suvaldyti atskirų valstybių aistrų. Rasit lengviau galima būtų buvę susikalbėti, jei visose valstybėse vyrautų ta pati santvarka ir ta pati pasaulėžiūra, tačiau tai praktiškai neįmanoma. Dėl viso to galų gale įsivyravo mintis, kad reikia skaitytis su 'realybe' ir kad reikia varyti 'realią' politiką, kuri vestų prie taikingos koegzistencijos. Tačiau

kas iš tikro yra 'reali' politika, toli gražu nesutaria.

Pavyzdžiui, Kinijos atveju New York Times vedamasis siūlo Pekino vyriausybę kvieisti į Jungtines Tautas. Kad įeiti į J. T. Kinija turi prisiminti tam tikras pareigas, numatytas JT statuto 2 ir 4 str. str., jų tarpe ieškoti būdų spręsti ginčus taikiu būdu ir susilaikyti nuo jėgos panaudojimo prieš kitas valstybes. Dėl to priėmimas Raudonosios Kinijos į J. T. nebūs atlyginimas už agresiją, kaip nurodo administracija, bet atvirkščiai, kvietimas Pekinui pasmerkti agresiją. (Thus, opening the UN door to Peking would not 'reward aggression', as the Administration has argued. On the contrary, it would be an invitation for Peking to renounce aggression). Ką nors naivesnio seniai nesu skaitęs!

Iš tikro gi, Raudonoji Kinija pati nori būti 'izoliuota', greičiausiai dėl to, kad to reikalauja jos vidujinė būklė. Tai įrodo ir jos atsakymas dalyvauti sovietinės kompartijos 23-čiame suvažiavime. Be to, dalyvavimas Jungtinėse Tautose visai nenumalšina sovietų apetitų, ką jų agresija prieš Graikiją, Berlyną ir Kubą labai ryškiai parodė, lygiai taip pat kaip dalyvavimas Tautų Sąjungoje nesumažino nei Mussolinio nei Hitlerio užsimojimų.

Vienintelis 'realus' dalykas, kurį JAV turėtų kuo greičiausiai siekti šiuo metu, yra karo Vietname laimėjimas, tačiau kai senatoriai Richard B. Russell (dem. Georgia) Stuart Symington (dem. Mo.) ir Hugh Scott (rep. Penn.) neseniai pasiūlė to siekti, New York Times'o James Reston šaukia: 'Wait a Minute!' Girdi, laimėjimo siekimas blokados būdu galėtų privesti prie atviro

konflikto su sovietais. Kiniečiai sovietus kaltina nuolaidomis amerikiečiams, kas sovietams nepatinka ir tokiu būdu Sovietų Sąjunga ko gero atsakyti nusileisti, kaip kad padarė 1962 m. Kubos krizės metu. Pagaliau, jei net nusileistų, tai vis tiek nebūtų gerai, nes tada sovietai turėtų siųsti pagalbą šiauriniam Vietnamui per Kinijos teritoriją ir tuo pačiu šiaurinis Vietnamas atsidurtų didesnėje Raudonosios Kinijos kontrolėje. Kartu Pekinas ir Maskva būtų paskatinti ieškoti kokio susitarimo, kas nesą JAV interesuose...

Kokia lieka alternatyva? Mušti komunistų negalima, nes jie gali savo tarpe susitarti, jei taip, nėra kitos išeities, kaip tik padėti savo galvą ant kelio — tegul jie kartu ar atskirai spiria! Ir tai vadinasi 'reali' politika! Tikra realybė tačiau yra tokia, kad kai JAV pradėjo kariuoti Vietname, komunistų įtaka visame pasaulyje, pradedant Indonezija ir baigiant Ghana, gerokai sumažėjo. Dar daugiau, konfliktas tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos padidėjo ne dėl ko kito, kaip tik dėl to įsikisimo. Skaitomasi su tuo, kas turi jėgą ir nebijo jos panaudoti.

Komunistai Lietuvoj vadovauja tik tuščiažodžiavimu

Kovo 15 ir 16 d. Vilniaus laikraščiuose buvo paskelbtas mėnesio pradžios įvykusio kompartijos suvažiavimo nutarimas.

Nutarime daugiau, negu kada nors, žodžių — beveik trys didžiuliai laikraštiniai puslapiai! — ir mažiau, negu kada nors, konkrečių sprendimų. Iš tikrųjų, sprendimų net višiška nėra. Yra tik labai ilga eilė seniai kartotų bendrybiškų raginimų visiems ir viską gerinti.

Vadinamoji "Lietuvos Komunistų Partija" šiuo nutarimu aiškiau, negu kada nors, parodė, kad ji Lietuvoj niekam nevadovauja ir nepajėgia — ar neturi

kompetencijos — duoti jokių komandų. Jos vaidmuo — tik raginti visus, kad klausytų iš kitur viešai ir neviešai ateinančių komandų.

Kokia painiava turi kilti mintyse tu, į kuriuos toki raginimai kreipiami, nesunku išsivaizduoti ir pajusti iš bent keleto tipiškių pavyzdžių — nutarimo ištraukų:

"Partinės, tarybinės, ūkinės, profsąjunginės ir jaunimo organizacijos privalo vadovauti padidėjusiam kūrybiniam darbininkų, inžinerijos, technikos darbuotojų aktyvumui, plačiau išvystyti darbo žmonių socialistinį lenktyniavimą už valstybinių planų įvykdymą ir viršijimą, darbo

našumo ir gamybos rentabilumo padidinimą, už tolesnį visų pramonės šakų, statybos, transporto ir ryšių naikinimą...

"Partiniai, tarybiniai ir ūkiniai organai turi nuolat kaupti statybos organizacijų pastangas į tai, kad laiku būtų atiduodami eksploatuoti nauji pajėgumai, ryžtingai kovoti prieš neūkiškumą, siekti, kad viso-keriškai būtų keliamas statybos industrializavimo lygis, maksimaliai panaudojama statybos technika, trumpinamas statybos laikas, mažinama statybos montavimo darbų savikaina ir gerinama jų kokybė..."

"Ypač atkreipti dėmesį į būtinumą ekonomiškai, apdairiai tvarkyti gamybą, moksliskai spręsti visus praktinius klausimus, stiprinti atsiliekančius barus ir didinti visų žemės ūkio šakų rentabilumą..."

"Laikyti svarbiausiu Ministrų Tarybos, partinių, tarybinių, profesinių ir ūkinių organizacijų uždaviniu — rūpintis darbo žmonių materialinės gerovės kėlimu, darbo ir buities sąlygų gerinimu..."

"Įpareigoti Prekybos ministeriją, Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjungą, Vyriausiąją gyventojų buitinio aptarnavimo valdybą, vietines Darbo žmonių deputatų tarybas artimiausiu metu pašalinti esamus prekybos, visuomeninio maitinimo ir būties tarnybos organizavimo trūkumus, plačiau panaudoti materialinio suinteresuotumo principą,

VIRŠUJE: žurnalo Litu-
anus vajas centrinis komi-
tetas posėdžio metu Chica-
goje Jaunimo Centre. Nuo-
traukoje iš kairės: V. Mi-
siulis, D. Šukelytė, U. Juod-
valkis, L. Bačinskaitė, J.
Juozevičiūtė, G. Bielskus,
R. Kviklytė. Nuotraukoje
trūksta dviejų komiteto na-
rių E. Skeivalo ir O. Užgi-
rytės.

V. Noreikos nuotrauka

nuoširdumu ir didele viltimi
kreipiamės į Jus.

Vajaus tikslas yra surinkti 12.000 dolerių tuo užtikrinant sekančių metų leidimą. Taip pat prašome atnaujinti prenumeratą ir prisijusti naujų skaitytojų pavardes. Kreipiamės į kiekvieną iš Jūsų, prašome suprasti LITUANUS svarbą ir parodyti savo įprastą duosumą. Didėjančios techninės leidimo išlaidos, pakilęs skaitytojų skaičius, bei tolimesnės ateities leidimo rūpesčiai mus skatina tuo pačiu Jūs prašyti savo ruožtu kreiptis į organizacijų vadovybes prašant paramos LITUANUS leidimą kolektyvine auka.

Balandžio mėnesį remkime LITUANUS, padidinkime skaitytojų skaičių tuo prisidedami kovoję už Lietuvos reikalus.

Užtikrinkime lietuviškųjų siekių skelbimą svetimauciu inteligentijai ir ateityje. Parodykite užsieniečiams, kad esame gyva tauta, turinti vertingą kultūrą, garbingą praeitį, šiuo metu kenčianti skaudžią nelaimę.

Kiekvienas Jūsų atsiliepiamas — su auka, naujo skaitytojo adresu ar laiškučiu savo organizacijai mums bus svarbus, brangus, kūrybingas ir skatinantis. Jums iš anksto dėkojame.

Litu-
anus Vajaus
Centrinis Komitetas

Geriau studijuoti ir pilniau
tenkinti darbo žmonių po-
reikius...

"Laikyti svarbiausiu uždaviniu Lietuvos KP CK, miestų ir rajonų komitetų organizaciniame-partiniame darbe — toliau stiprinti idėjinę ir organizacinę partijos cilių vienybę... Reikia rodyti daugiau atkaklumo, tobulinant vadovavimo liaudies ūkiui ir kultūrinei statybai stilių ir metodų... vystyti komunistų ir nepartinių masių iniciatyvą ir kūrybinį aktyvumą, kritiką ir savikritiką..."

"Suvažiavimas siūlo partinėms, tarybinėms, prof-

(Nukelta 1 2 psl.)

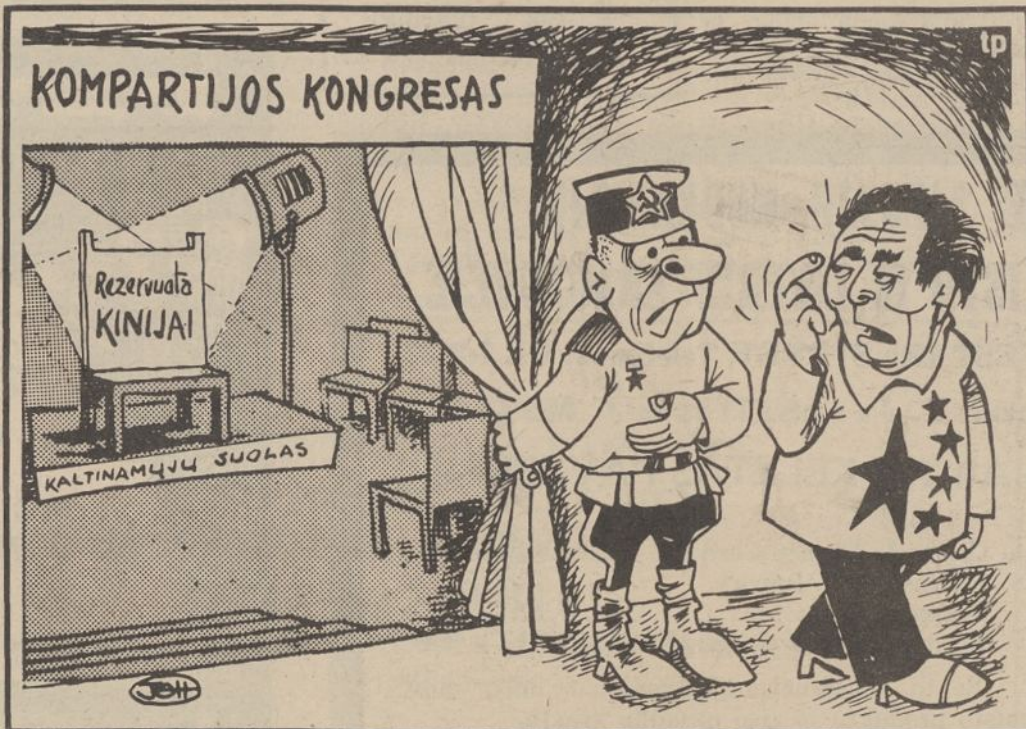

LITUANUS ŽURNALUI REIKIA 12,000 DOLERIŲ

Jau vienuoliktį metų kaip lietuviai studentai kreipiasi į plačiąją visuomenę, prašydami aukomis, prenumeratomis bei naujų skaitytojų adresais paremti LITUANUS. Jau vienuoliktį metų kaip Jūsų ligišiolinės paramos pagalba angliškai leidžiamas LITUANUS skelbia ir kelia Lietuvos reikalus svetimauciu tarpe. Visur LITUANUS yra gražiai užsirekomenda-
vęs ir pažįstamas. Visa eilė lietuvių, o taip pat ir svetim-

tauciu rado reikalo apie LITUANUS skatinančiai ir pozytyviai atsiliepti.

Jaunimo Metų Spaudos Mėnesio proga jungiamės į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskelbtą balandžio mėnesio programą ir skelbiame LITUANUS vajų. Naudodamiesi PLB paskelbtomis balandžio mėnesio veiklos gairėmis — skatinti žurnalų prenumeratą, knygų skaitymą ir paramą spaudai bei kelti jaunimo spaudą — su jaunatvišku

Mao: -- Ačiū! Aš nesu dar toks kvailas ten atsisėsti!

Komunistai Lietuvoj...

(Atkelta iš 1 ps1.)

sajunginėms organizacijoms, ūkiniams vadovams, prokuratūros, teismo ir milicijos organams sustiprinti kovą prieš nusikalstamumą ir viešosios tvarkos pažeidimus...

"Filosofai, ekonomistai, istorikai turi padėti partijai teoriškai apibendrinti visuomenės gyvenimo procesus, giliau pažinti ir atskleisti ekonominius dėsningumus ir komunizmo statybos kelius, o taip pat spręsti iš jų išplaukiančius praktinius uždavinius..."

Toks nutarimas dar kartą paliudijo, kad nutarimo rašytojams stigo savikritikos, o tarp kelių šimtų suvažiavimo dalyvių nebuvo nei vieno, kuris būtų viešai nutarimo projektą kritikavęs. Juo mažiau teturi galimybės kiti viešai pasakyti, kad toks bendrybių rinkinys ne vadovauja, o tik tuščiažodžiauja. Bet prie tu vaidinimų ilgai pratinamieji jau žino, kad jų gyvenimo sąlygos ne Vilniaus suvažiavimuose sprendžiamos.

(ELTA)

DAR TOLI KOLCHOZAMS SUSILYGINTI SU SKLYPININKAIS

Komunistų suvažiavimo nutarime, šalia raginimų, yra ir pasididžiavimų tuo, kas jau esą padaryta. Vienas iš tokių pasididžiavimų skelbia:

"Šimto hektarų žemės ūkio naudenų pagaminta 539 centneriai pieno ir 99

LIETUVIŲ FONDO UGDYTOJŲ EILĖSE

AUKOTOJA BRANGIA AUKĄ PAAUKOJUSI

Po melsvu Floridos dangumi dienas leidžia buvusi Lietuvos Kauno Valstybinės operos teatro iškilioji dainininkė Antanina Dambrauskaitė.

Kai prisimeni ją, neučiuomai grįžti į nepriklausomo gyvenimo dienas, į gražiai augantį Kauną ir stebėti ties miesto sode paskendusiais Valstybės Teatro rūmais. Antanina Dambrauskaitė juose praleido savo pačius gražiausius gyvenimo metus. Ji, kaip pirmųjų partijų operose solistė sušvito 1929 m. ir iki 1944 metų jos šviesi žvaigždė neužgeso. Ji 35 operose dainavo pirmąją partiją, o 1944 metų jos šviesi žvaigždė neužgeso. Ji 35 operose dainavo pirmąją partiją, o 1944 metų jos šviesi žvaigždė neužgeso.

Sol. A. Dambrauskaitė

reprezentantė, davusi visą eilę rečitalių, koncertų ir aplankiusi su koncertais ir Lietuvą reprezentavusi visose Vakarų Europos valstybių sostinėse. Jos gyvenimas — tai amžinoji nemirtinga, gražiai skambanti daina. O Dievulis ją ir apdovanojo pasigerėtinu grožio balsu. Ji savo iškilumu ir daina Lietuvai atidavė gražią dovaną. Likimas šią Aukštaitijos dukrą išblovė iš savųjų namų, iš gimtosios žemės, kurioje pasiliko jos gyvenimo spėsmė ir nenutildomas ilgės.

Svetimas dangus nesuteikė lakštingalai džiaugsmo.

centneriai mėsos (gyvo svorio), iš to skaičiaus kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose pieno 282 centneriai ir mėsos — 52 centneriai".

Tai reiškia, kad "socialistiniai" ūkiai pagamina tik apie 52% pieno ir mėsos, o 48% pagaminami vis dar privačiai dirbamuose sklypeliuose. Atseit, privačiai dirbamoji žemė vis dar apie 17 kartų našesnė, negu kolektyvizuotoji. Nes kolchozai su sovchozais yra užėmę apie 95% naudojamos žemės, o sklypeliuose yra likę nepilni 5%.

(ELTA)

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Korintianij nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta viena diena.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowski, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Strawberry or Cherry liqueur 5th — 3.69
2. Asbach Uralt-Import. Germ. brandy 5th — 5.49
3. Import. 5 Str. French Cognac 5th — 5.75
4. Napoleon Brandy 5th — 3.35

5. Coeur de France Cordials 5th — 2.98
6. Liebfraumilk Import. German Wine 5th — 0.98
7. Bordeaux Import. French Wine 5th — 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Likimo našta ją skaudžiai suspaudė, aplankė ilga ir sunki liga, gerokai pakirtusi dainininkės sveikatą. Tačiau jos širdyje liko nerimas Lietuvai. Ir štai, pati nieko neturėdama, o tik pareigos vedina, skuba su kuklia, bet brangia dovana aplankyti Lietuvos Fondą. Gi laiškuose rašo: — Prašau priimti mano šią kuklią, bet labai nuoširdžią auką Lietuvii Fondui, nes jaučiu, kad tai yra kiekvieno susipratęsio, sąmoningo lietuvio pareiga. Negaliu nurimti, kol neatiduosiu savo aukos Lietuvos Fondui pagal savo išgales. Negaliu paaugoti stambesnės sumos, nors ir kaip norėčiau, nes mano sunki ir ilga liga pareikalavo visų mano lėšų. Švenčių proga gavau dovaną, kurią su visa širdimi aukoju Lietuvii Fondui —

Taip, ji gautą brangią mylimų žmonių dovaną paaugojo dar kilnesniam tikslui, sau pasilikdama moralinį pasitenkinimą.

Ši mūsų mielos dainininkės auka Lietuvii Fondui rodo pasigerėtiną pavyzdį ir mums, daug geriau įsikūrusiems. Kartais ir menka auka duoda drąsos dideliems ryžtams. Antaninos Dambrauskaitės auka ir tartas žodis tepaliečia kiekvieno lietuvio širdį ir teduoda progos pagalvoti apie Lietuvos Fondo artėjančių uždavinių svarbą.

Jurgis Janušaitis

KLAIPĖDOS OPERĄ PRISIMINUS

Džiaugiantis lietuvių operos išsilaukymu Chicagoje, prisimena privati lietuvių opera Klaipėdoje 1934-1935 m. Neilgai gyvavo, bet ji pademonstravo lietuvių kultūrinę pastangą. Mažosios Lietuvos kultūrai remti draugijos "Aukuras" iniciatyva, Lietuvos vyriausybės remiant, buvo pastatyti keli Traviatos ir Fausto operų spektakliai Klaipėdoje, Šilutėje, Tauragėje ir Šiauliuose. Žymesnieji solistai buvo kviečiami iš Lietuvos valstybinės operos, gi visi kiti operos dalyviai buvo suorganizuoti iš vietinių jėgų: muzikos mokyklos mokytojų ir studentų, muzikų orkestrantų, Vaidilutės choro (40 asmenų), kuriame ir autoriui teko dalyvauti. Choriui vadovavo solistas Stepas Sodeika. Orkestre dalyvavo muz. Alfonsas Mikulskis. Operai dirigavo muz. Jeronimas Kačinskas. Visi operos dalyviai buvo dalinai apmokami, neišskiriant ir choristų.

Su gražiausiais prisiminimais menu Klaipėdos operos gyvavimo metus. Buvo kažkas nepaprasto. Dirbome su dideliu entuziazmu. Atsimenu, kai buvo sunkiausia išmokyti choro partijas, paskui susiderinti mižanscenose. Visus sunkumus "naujokai" lengvai nugalėjo, ir operiniai spektakliai buvo pasigerėtinai.

Kai aną dieną vienas iš mūsų orkestrantų, atsilankęs okup. Lietuvoj, su pasididžiavimu gyrėsi "rojaus" laimėjimais, tarp kitko priminė, kad "Ir Klaipėda turi operą", čia pat jam pažymėjau, kad ir nepriklausomos Lietuvos laikais Klaipėda turėjo operą.

(Gaila, negaliu patiekti atitinkamų nuotraukų, nes jos atiduotos muz. J. Bertulii specialiam Klaipėdos kultūriniam gyvenimui pavaizduoti leidiniui išleisti).

E. K.

WORCESTER

KAZIUKO MUGĖ

Nevėžio ir Neringos tūtai, balandžio 3 d., 12 val. Maironio Parke ruošia Kaziuko mugę. Vilkiukai, skautai, vyčiai ir mergaitės skautės turės savo atskirus paviljonus. Ruošos darbai eina visu smarkumu pirmyn. Bus galima įsigyti geležinius vilkai, tautiniais ornamentais lėkštės ir kitokie eksponatai. Mergaitės, mamųčių padedamos audžia, siuva, mezga gražiausius rankdarbius. 4 val. toj pačioj salėj įvyks iškilminga abiejų tūntų sueiga. Po sueigos laužas. Programą atliks Putnamo skautės.

Worcesterio lietuviai nuoširdžiai kviečiami mugėje atsilankyti ir pasigerėti mūsų jaunimo darbais.

Skaityk ir platinink
DIRVĄ

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRASAI ***

SUSIVINIJO IR NUTILO... Kas? Ogi "išėivijos politinė vadovybė". Kas taip sako? -- Ogi Toronto Tėviškės Žiburiai (kovo 17, vedamajame). Apie ką taip sako? -- Aišku, apie Vliką, apie ką gi daugiau...

"Viena pagrindinių išėivijos politinės vadovybės silpnųjų -- tai praktinis jos nebuvimas. Mes turime politinių veiksmų -- daug ir net per daug, bet neturime visiems vadovaujančios politinės vadovybės, atsirėmusios į plačiąją išėiviją." -- sako T. Žiburiai... Ir toliau:

"Susėdimas prie vieno stalo buvo ženklas vienybės, kuri turėjo vesti į platesnius darbus. Deja, šiuo metu dar negalima pasakyti, kad ta linkme buvo konkrečiai išjudėta. Tų darbų dar nematyti. Vietoje politinių peštynių atsirado tylą, kurią visi sveikino, bet kas joje subrendo -- dar neišryškėjo... Aplamai, politinei mūsų vadovybei stinga didesnės atramos visuomenėje ne tik dėl savo uždarmo, bet ir dėl jos sudarymo būdo. Išėivija sielojasi Lietuvos laisvinimo reikalais ir nori juose dalyvauti. Šaknys tvirtos, tik svarbu, kad viršūnės nepamirštų, kas jas maitina..."

Kas čia iškęs nepakartojęs B. Railos žodžių iš Dirvos 11 nr.1 Jis ten rašė: "O naujiena! Bet malonu nors kartą ir iš anos pusės išgirsti nebe juokingus žodžius..."

"Iš anos pusės" šiuo atveju reiškia -- iš Toronto, iš kurio ne taip jau seniai spinduliavo nepaprastai energingos pastangos įgyvendinti visų "partijų" susivienijimą Vlike, ir kur tame susivienijime buvo matomas aukščiausias, gali sakyti, vienintelis tikslas ir tikrasis išganymas.

Pakeitus kas keistina, tinka pakartot ir tolesni B. Railos žodžiai iš ten pat:

"Kiek cisternų rašalo jau buvo išlieta, kiek konferencijų suiro ir kiek, net gėda prisipažinti, nuzulinta rašomųjų mašinelių kaspinių! Ar tik tam, kad po pusantų metų... ne koks vienybės ardytojų savitraštis, o torontiškieji Tėviškės Žiburiai pradėtų įrodinėti lygiai tą patį, ką mes kaip kiti irgi ilgokai nepavargdami jau įrodinėjome nuo nebeatsimenamų kurių metų..."

Nusivylimu visada sušerga pirmas tas, kas tikėjęs daugiau, negu buvo galima tikėtis. "Mes-kai kurie kiti", anot Railos, tikėjom ir tebetikim, kad visoki "susivienijimai" -- gerai, bet jie nepagimdys talentingesnių vadų, negu jų yra. Ir tikim (dabar jau drauge su T. Žiburiai), kad "vadovybei stinga didesnės atramos visuomenėje", kurios iš tiesų reikytų, kuri iš tiesų būtų labai gera. Bet jei pasiduosim iliuzijai, jog iš tos didesnės atramos automatiškai kiltų didesni vadovavimo talentai, negu jų dabar vadovybėje ir visoje dar nepanaudojot atramoje yra, tai greičiausia vėl labai greit nusi-viltumėm, net ir prigydę "viršūnes prie šaknų".

Pašaipininkų "enciklopedija" aiškina, kad druska yra toks dalykas, kurs pagadina sriubą, jei jos neįdedi... Na, sriubą supilstėm iš keliolikos puodelių vienan puodan, bet druskos sriuboj kiek buvo, tiek ir liko. Galima ir iš kitų puodų sriubą dar pilti vienan, o druskos vistiek bus tik tiek, kiek tuose puoduose turim, ir tik tos, kokio turim.

Tž pastebėjo, kad vadovybinės druskos pas mus visada būta šykštokai. Sako: "Savo politinė vadovybe Lietuva retai kada buvo laiminga. Žvelgiant į praeitį, ypač nuo 1918 metų, matyti prie valstybės vairo visokios spalvos vadovybių. Jos visos buvo gerų norų, pasiryžusios tvarkyti kraštą, tačiau tvirtu vadovavimu nepasizymėjo..."

O kas gi daryti? "Lipdom puodus iš tokio molio, kokio yra..."

Beje, Tž, apgailestauja, kad tragiškaisiais momentais Lietuvos vadovybė nutildavusi, apsiritodavusi patarimais tautai laikytis ramiai. Ir mano, jog kaip tik iš to ilgai nei susidaręs garsusis posakis "tauta gali būti rami"... Nors tai ir ne esminis dalykas, bet gal pravartu prisiminti, kad tas posakis buvo ištartas bei pagarsėjęs gana ankstyvais Lietuvos pastarosios nepriklausomybės laikais, berods dar "Laisvės" varduėjusiam Lietuvos Krikščionių Demokratai Partijos oficioze, ir -- kad to posakio autorius buvęs vienas iš to meto vadovybės valios garsintojų, Liūdas Gira...

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4½%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Griubauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO • 60650 • PHONE 656-6330

HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CICERO, ILLINOIS

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ŽVELKIM ATVIROM AKIM

Taip jau esame įpratinti galvoti, kad, -- jeigu kuriai nors valdybai ar kad ir geros valios tautiečiui pavyksta gauti pritarimą kokiame sumanymy, tada jau visi turime visais varpais ir cimbalais skambinti, jog tai geriausias iš geriausių sumanyimų, prie kurio įgyvendinimo privalo prisidėti visi, be jokių išimčių. O kai suabejosi, būsi apšauktas tokiais vardsais ir epitetais, kokių nei sapne nesusapnuotum. Tokie reikalavimai statomi ne tik visuomenei, bet ir spaudai, kurioje negali ir neprivalo būti vietos abejonėms, kritikai ir skirtingoms nuomonėms. Taip bent dalis mūsų visuomenės veikėjų galvoja. Galvoja, kad menkiausia abejonė, mažesnis ar didesnis argumentas, iškeltas abejonėi apšviesti, jau yra kenksmingas darbas, vertas aiškaus pasmerkimo.

Ir taip mes greitai sužinome (bent per spaudą), ne tai, ką kritikuojamas objektas iš tikrųjų yra gero nuveikęs, bet tai, koks blogas žmogus ir nekelias yra tas, kuris tą nuveikė darbą ieško ir niekaip surasti negali. Gal toji polemika ir pasidaro kiek vienpusiška, bet tai argumentacijos pristatymo reikalas.

Šaltėsnis, logiškesnis ir tinkamiaus apsvaistytas reikalas visada prilaikyti tuos, kurie nori pliauti dar nesėjus, ar nori sėti gerai žemės neišakėjus. Dažnai paskėstame ir prapuluame ne reikalo esmėje, bet įsivaizduotoje įtikėtų galimybių svaionėje. Ta prasme gana būdingas ir įsidėmėtinas jaunųjų latvių intelektualų pasisakymas, jiems jungiantis į bendrą darbą naujai įsteig-

toje Baltijos tautų atstovų organizacijoje Baltic Appeal to United Nations (sutrumpintai BATUN). Latvių grupė, susidariusi iš Lapkričio 13 manifestacijos rėmėjų ir savo tautiečių prisidėjimo prie tos manifestacijos organizatorių, susirinkę atskiram savo posėdžiui vadovybei ir atstovams išsirinkti, kartu pripažino, kad "iš turimų informacijų Baltijos tautų bylos Jungtinėse Tautose iškėlimo reikalu, ką ypatingai akcentuoja Americans for Congressional Action to Free the Baltic States (rezolucijų akcija Los Angeles, j.č.) paaiškėjo, ir BATUN latvių grupė tuo yra įsitikinusi, kad tokia akcija dar nėra pribrendęs laikas todėl, kad apie dabartinę Lietuvą, Latvijos ir Estijos buklę ypatingai naujieji Jungtinių Tautų nariai yra silpnai informuoti. Čia dar reikalingas platus ir sistemingas darbas daugeliukrypčių, o tam gi vėl reikalinga atskira organizacija, kaip BATUN, nepriklausoma nuo JAV politikos. Tąja prasme BATUN darbas privalėtų koncentruotis į dokumentacijos, svetimų kalbų, tarpt. teisės, įv. parengimų, radio ryšių ir skelbimų sritis." (Žiūr. latvių laikraštį Laiks kovo 23 d.)

Kaip matome, latvių jaunieji intelektualai (su čia įgytais diplomais ir mokslo laipsniais) randa, kad rezolucijos nesmerkimas, tik jų grūdas pradėtas sodinti į neišakėtą ir dirvonuojančią žemę.

Žinoma, kai latviai taip sako, nekrepisime į tai per daug dėmesio. Bet kai taip prasitartų kas iš lietuvių, gautų pylos.

(J. Č.)

APIE GREITĄ SKAITYMĄ...

B. K. Naujokas, vietoje padėkos už greitą Metmenų perskaitymą ir gautų įspūdžių pasidalinimą su Dirvos skaitytojais, palyginęs mane su kaž koku kriuinalistu Pavluša, su kuriuo, atrodo, kartu bus sėdėjęs kalėjime. Girdi, ir tas greitai skaitęs ir nesupratęs... Gogolio. (Žiūr. Dirvos kovo 21 d. Nr. Naujoko užrašus).

Nežinau kokia sparta kalėjime skaitomos knygos, bet manau, kad ten nėra kur skubėti. Tuo tarpu laisvėje bent laikraštiniškai turi skubėti, nes kitaip jie praneš ne naujienas, bet visiems jau žinomas ir tuo pačiu nusibodusius dalykus. Gyvenimo sparta verčia prie jos prisitaikinti net dailiosios literatūros kūrėjus -- šiandien niekas taip nėraš kaip Gogolis ar Balzakas...

Bet čia reikalas sukasi ne apie senesnius klasikus, bet apie V. Rastenio straipsnį, kurio B. K. Naujoko giliu įsitikinimu, aš nesupratęs ir kurį jis, atrodo, siūlytų skaityti kaip šv. Raštą, po sakinį į dieną. Su tuo aš nenorečiau sutikti. V. Rastenis rašo taip nuodugniai, išsamiai ir aiškiai, kad jį gali skaityti tiesiog žaibo greičiu. Bijau, kad lėtai skaitant jis gali pasirodyti net kiek nuobodus.

Jei Metmenis suplėšytum į atskirus straipsnius ir juos taip skaitytum, gal jie padėtų užmig-

ti, jei tačiau juos perskaitai vienu ypu, pastebi daug įdomių dalykų, kuriuos negalėtum pastebėti skaitydamas lėtai, krutindamas lūpomis, pirštu atskiras eilutes pavadėdodamas ir ... užmiršdamas prieš tai perskaitytą sakinį. Čia maždaug kaip kine -- vienas vaizdas dar nieko nesako, pradeda jį greitai keistis, vienas kitą vyltis, pamatai visą istoriją.

Panašus efektas gaunasi Metmenis greitai skaitant. Čia Kavolis kalba apie ideologijų išsekimą, o po jo tuojau Rastenis pasigenda kaž kokios totalistinės visiems lietuviams priimtinos politinės ideologijos, dar toliau Gureckas reikalauja jau kovos ne su komunistiniu režimu, bet tik su svetima priespaula, o Sabaliūnas pristato Rasteni kaip tautininkų vadą... Kai visą tai vienu ypu perskaitai, pasidaro tikrai įdomu, kaip kokia absurdiška komedija įgija turinį, nors gal ir nieko neįrodo. Skaityti darosi įdomu, o tai, mano nuomone, pats didžiausias komplimentas kiekvienam rašytojui.

Vytautas Meškauskas

Istorijos ir romano mišrainė

J. JAKŠTAS

kėlių yra patikrinti faktai", tai jam tinka jei ne istorijos monografijos, tai bent romaninės istorijos žymė. Šios rūšies istorijos jau nuo senų laikų įsipeliusios moksle ir nemaža kūrėjų-istorikų įamžino jomis savo vardus. Garsus, pav., romaninių istorijų kūrėjas buvo Gregorius (suvokietėjęs lenkas Grzegorzewski), Emil Ludwig (žydų kilimo) ir dabartinis amerikietis H. Lamb. Jų istorijos ir bus beveik tos nonfiction novels, apie kurias kalba J. Gliuda.

ISTORIŠKOJI "AGONIJOS" PUSĖ

Dvejopas veikalo turinys prasišosi būti nagrinėjamas dviem plokščiukais: istoriniu ir literatūriniu. Jo istorinis turinys yra epochinis Lietuvos buities momentas, kada baigėsi jos laisvės dienos ir nedraugiškas kaimynas glemžėsi ją. Tą epochinį įvykį mūsų autorius imasi vaizduoti gan siaurose, beveik savaitės laiko (birž. 7-16d.), rėmuose. Tiesa, prieš pat dalyko dėstymą dar sumetamas trumpas įvadas, lyg advertisementas toliau vystomai dramai.

Istorinis dalyko dėstymas atliekamas kronikininko kruopštumu. Atpasakojamas smulkmeniškai įvykių detalės, supinant jas į vieną grandinę -- istorinį veiksmą. Tai daugiau kronikininko ar reportažininko darbas. Galėtų būti, žinoma, ir istoriko. Tuo būdu tie dramatiški įvykiai mūsų spaudoje, periodinėje ir neperiodinėje, jau pakartotinai atpasakoti ir skaitančiai visuomenei gerai žinomi. Mūsų autoriaus naujovė šių įvykių aprašyme -- ir čia jo išskiriamas prašmatnumas -- yra du dalykai: aplinkos įspūdingas pavaizdavimas ir istorijos momento paliesty asmenų apibūdinimas.

Jau pirmuose knygos puslapiuose autorius rodo skaitytojui Maskvos stotį, kurioje mūsų delegacija išlipo, vedžioja po Lietuvos pasiuntinybės rūmus, pasakoja, ką matė vykstantieji iš pasiuntinybės į Kremlį 11 val. nakties ir jau smulkmeniškai porina apie Kremliu koridorius ir sales. Netruksta knygoje ir gražių Lietuvos vaizdėlių. Jų tarpe prasidžia Užulėnio ir Lapių sodybos su apylinkėmis. Daugiausia dėmesio skiriama Kaunui ir apie jį pakartotinai kalbama. Autoriui Kauno centras yra prezidentūra ir jis skaitytoją tiesiog vedžioja po jos kabinetų ir salonus. Skaitant gaunamas įspūdis, kad autorius bus išvaikštinėjęs prezidentūros rūmus ir atidžiai stebėjęs juose esamus baldus, paveikslus ir kitus dalykus. Tik gyvos, lakios vaizduotės kūrėjas ir neeilinis žodžio menininkas gali sukurti skaitytojui tokius vaizdus.

Autorius pasiekia kūrybos viršūnę savo piešiamais vaizdais, kai jis patraukia gretina Paryžių, Maskvą ir mūsų laikinę sostinę Kauną. Jis gražiai pramiešė dabartinius vaizdus su istorinėmis užuominomis it tuo su tikru istoriko įsijautimu jungė praeitį su dabartimi. Tikrai jaudinanti autoriaus refleksija apie tris miestus tomis lemtingomis dienomis: "Kai kaimietis išeina iš Daukanto gatvės į Vieniybės aikštę, o jeigu jis dar matė Place de la Concord ir Krasnaja Ploščad, tada kaimietis įsisamonina esąs Lietuvos istorijos dalimi, tada jis pakiliai, kūrybiškai išdidus prieš tą purvą, kuriuo apdrėbė istorija garsiąsias Maskvos ir Paryžiaus aikštes.

Inoringu istorijos žaismu tie trys miestai turėjo mistinį ryšį tarp savęs birželio 15-17 dienomis. Paryžius -- išblėsusios re-

voliucijos ir pamirštosios giljotinos miestas, Maskva tebekukliuojančios revoliucijos miestas, o Kaunas -- auka po Maskvos giljotinos kirviu" (340 psl.).

Istorinio vyksmo paliesty asmenų, arba, autoriaus žodžiais tariant, dalyvių būdinimas yra išskirtinė veikalo žymė. Aiškiai pastebimas ypatingas autoriaus pomėgis pertraukti įvairiomis progomis pasakojimo grandinę ir stabtelėti ties kokių asmeniu. Bandoma duoti ne tiek išorinis asmens vaizdas, kiek įsismelkti į jo vidaus pasaulį. Lyg perdėtas autoriaus polinkis nepaileikti žinomų asmenų, nepailebėjus apie juos, išeina, pav., aikštėn kad ir Stalino trumpa užuomina (29 psl.) ir kiek platesnė Kalinino (54 psl.). Juk nei vienas nei kitas nedalyvavo bent viešai autoriaus liečiamuose įvykiuose ir todėl jų asmenybės galėjo būti ir aplenkto. Tiesa, minimas mūsų prezidento laiškas Kalininui. Bet jo reikalu mūsų delegacijai neleista pasimatyti su juo ir jam skirtą laišką perskaitė ministras Urbšys Molotovu. Atrodo, autorius turėta autentiškų žinių ir jam parūpo pasidalyti jomis su skaitytojais.

Kaip mūsų autoriui rūpėjo ta Lietuvos žities dalyvių "vidinė plotmė", rodo pagautas momentas pakalbėti kad ir apie mūsų paskutinio prezidento asmenybę. Tą monetą jis randa grįžtant prezidentui iš teatro po jo garbei surengtų antaninių iškilnių birželio 13 d. Rodos trumpa, vos kelių minučių kelionė nuo teatro iki prezidentūros būtų nepakankama susikaupti prezidentui gilesnėms mintims, tačiau rašytojas leidžia jam platoniskai filosofuoti (123 ps.). Čia autoriui svarbu buvo išskirti aikštėn visuotinai žinomą Smetonos meilę klasiškai graikų filosofijai, ypač Platonui, ir jis pagriebė vieną vaizdėlį apie tai pakalbėti.

Aplinkų aprašymas ir asmenų apibūdinimas įeina į istorinių veikalių tematiką. Abu šie dalykai kartais yra būtini istoriniam vyksmui ryškinti. Tai gerai suprantama istorikams ir jie stengiasi kalbėti apie supusią juos asmenis ir aplinką. Bet apibūdinti ryškiai asmenis ir aprašyti vaizdžiai aplinką -- tai istoriko ir kartu žodžio menininko darbas. Geriausiai tai atlieka istorikai su literatūriniais talentais. Didieji istorikai, kaip E. Gibbonas, Th. Macaulay, L. Ranke, T. Mommsenas kaip tik pirmiausiai žymūs aplinkos aprašymais ir ypač istorinių asmenybių charakteristikomis. Bet šie du dalykai yra romaninių istorijų žymė ir į jų grupę rikiuotina "Agonija" istorijos mokslo požiūriu.

Vertinant "Agoniją" istorijos mokslo prasme, galėtume ją dar lyginti su Prancūzijoje prieš 1 Pas. karą imtomis rašyti vad. mažosiomis istorijomis. Jos skyrėsi nuo įprastinių istorijų daugiau smulkmeniškais, kartais kasdieninių nuotykių aprašymais su dalyvių pergyvenimais, jų veiksmis ir mintimis. Gabalėlių į tos mažosios prancūziškos istorijos įterpia mūsų rašytojas ir į savo kūrinį (272 p. ir t.). Tai karaliaus liudviko XVI (kelesiose vietose per klaidą išspausdinta XIV) bandymas pabėgti iš revoliucijos apimto krašto (1791). Tai įtarpas į veikalo turinį ir tikty eiti jo ekskursu, gale įdėti. Bet autorius leido sau "Licentia poetica" pagyventi juo mūsų prezidento bėgimo į Kybartus istoriją ir nuotykius šiame miestelyje. Apskritai, autoriaus aprašyti nuotykiškai Kybartuose yra labai taiklūs mažosios istorijos pavyzdžiai. Kiek ši kybartiška istorija skiriasi nuo įprastosios, rodo kad ir to paties dalyko aprašymas A. Merkelio Smetonos monografijoje. Tuo tarpu kai Merkelis pasakoja daugiau bendrybėmis, Gliuda, priešingai, su rašytojo įžvalgumu moka pagauti pačias smulkmenas ir, supindamas jas į vieningą vaizdą, parodyti ten vykusių Lietuvos tragedijos momentą. Tikrai negalėtų palikti abejingas jautresnis lietuvis skaitydamas ten vaizduojamą mūsų prezidento likimą, kai jis bėgo iš Kauno Dekanozovo nelaisvės vengdamas ir traukėsi skubiai iš Kybartų, net per upelį brisdamas, kad saviems nepakliūtų. Mūsų vadovaujančių sluoksnių pasimetimas ir nesusigaudymas

mas žaibiškuose įvykiuose čia išėjo aikštėn. Tikra tragikomedija pakvimpa mūsų rašytojo palyginimas pulk. Saladžiaus su Varennes miestelio prokuratorium Saucė, kuris sulaukė Liudviką XVI ir ištare istorinius žodžius: "J'aime mon roi, mais je resterai fidele a ma patrie". Gražiai brėždamas paralelę tarp Kybartų ir Varennes, rašytojas kitoje vietoje (278 p.) pažymi ir skirtumą tarp tragedijų ten ir čia. Skirtumas radosi todėl, kad "Prancūzijos istorijos nežinojės Kybartų policininkas Morkūnas sukeitė Lietuvos-Sovietijos giljotinos kryptį". Ar tai nejaudinantis palyginimas tos mūsų valstybės žities epopejoje?

Autorius nebūtų ištikimas istorijos mokslui, jei jis nebūtų bandęs liesti mūsų visuomenės politinių nuotaių 1939-40 m. Tiesa, jis apibūdina jas trumpais ir palaidais bruožais. Joms teiktas vienas paragrafas (29) ir čia skaitome savaimingą, nepaprastai ilgą ir raizgų sakinį, kur autoriaus sumuojamos "visuomenės bangos, kurios užėmė žmonių dvasią". Lyg sekdamas dešimties Dievo įsakymais, jis ir priskaitė dešimt srovių, kurių kiekviena laukė skirtingų išdavių iš riedančių įvykių. Autoriaus vaizdavime pajuntame tą dvasią, kuri ėmė rastis mūsųose su Klaipėdos netikimu ir koalicinės vyriausybės sudarymu. Tai buvo patriotinio fronto gaudynė, apie kurią dabar mėgsta kalbėti ir tarybinės Lietuvos autoriai (pav., S. Atamukas, LKP kova prieš fašizmą už tarybų valdžią Lietuvoje 1935-1940 m). Mat, jie teisingai dabar gali įrodinėti, kad kompartija moko įsismelkti į opozicines sroves ir, demonstruodama tariamą patriotizmą, kurstė jas prieš esamą režimą. Tikrai galima pritarti Gliudos opozicionierių pasmerkimui, kad jis sako: "Jie įvykiuose matė demokratinės Lietuvos atkūrimą, ir tai buvo jų mirinė klaidą" (165 p.). O kad tai buvo tikrai klaida, patvirtina ir minėtas autorius S. Atamukas, rašydamas: "Komunistų partija ragino visus piliečius toliau vystyti darbą patriotiniam frontui sudaryti. Komunistų partija ragino darbo žmones stoti į šaulių sąjungą ir reikalauti, kad surinkto įginkilų fondą lėšos būtų iš tikrųjų naudojamos šalies gynybiniam pajėgumui stiprinti (T. p. 219 p.). Kiek nuoširdus buvo tie komunistų pageidavimai, dabar kiekvienam aišku. Bet jie tiko meškere mūsų opozicionieriams vilio ti.

Prabėgomis darytą politinių nuotaių krašte apšvalgė autorius užsklendžia labai taiklia mūsų žinomo valstybės teoretiko prof. M. Roemerio tuometinės padėties analize (169 p. ir t.).

"AGONIA" -- ROMANAS

Nors iš esmės "Agonija" yra istorinis veiklas, tik romano būdu parašytas, tačiau autorius jį tiesiog pavadino romanu. Taip jis pasielgė pasekęs "A night to remember", "Hiroshima" ir ypač "In cold Blood" autoriais, kur kalbama apie tikruosius įvykius, tik juos literatiškai smulkmeniškai aprašinėjant. Atodo, mūsų autoriui sektinu pavyzdžiu buvo paskutinis minėtas veiklas T. Capote's "In cold blood", kuriam kritikai davė "nonfiction novel" vardą. Kaip šiame romane autorius kalba apie tikrą žemės išžudymo ir dviejų žudikų nuteisimo faktą, taip mūsų autorius aprašinėja tikrą Lietuvos žities faktą.

Iš autoriaus prisipažinimo Drauge lyg išseity, kad jis dėl užsimoto tikslo vaizduoti Lietuvos žities dalyvių vidinę plotmę davė veikalo romano prievardį. Iš tikrųjų, suromaninę savo iš esmės istorinę apybraižą, autorius galėjo paliestuosius asmenis laisvai, pagal savo vaizduotę apibūdinti, įstatyti juos į padėtį, kurioje jie nebuvo ir, svarbiausia, įdėti jiems į galvą mintis, kurių jie iš tikrųjų galėjo ir neturėti. Gal daugiausiai autorius leidžia žaisti savo vaizduotei piešdamas gen. Vitkausko asmenybę (195 p. ir t.). Kas gali patikrinti, kokios mintys ristos per generolo galvą tame posėdyje tarp birželio 14 ir 15 d. nakties? Bet mūsų rašytojas leidžia jam prisiminti net generolą Kleščinskį, skaityti sau ir savaip komentuoti Maskvos ultimatumą; atsargiai iškeliamą jo afiliaciją su komunistų partija,

(Nukelta į 4 psl.)

**DIRVA BRANGINA KIEKVIENĄ SKAITYTOJĄ,
BET BRANGIAUSIAS JAI YRA TAS,
KURIS PARŪPINA BENT VIENĄ
NAUJĄ DIRVOS
SKAITYTOJĄ!**

**O TAI GALI PADARYTI KIEKVIENAS:
REIKIA TIK PANORĖTI IR PASIRYŽTI . . .**

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
ARROW EXTERMINATING
CITY PEST CONTROL CO.
5455 Broadview Rd. SH 1-3995

GREETINGS and BEST WISHES
Fairport Bakery Inc.
DIETITIC KUCHENS, CAKES and COOKIES
2096 SOUTH TAYLOR Rd. Tel. 321-9874

GREETINGS and BEST WISHES
**JOHN M. PETERS
CONSTRUCTION CO**
5339 Canal Rd. Tel. 524-5624

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams
LYNDHURST HOME BAKERY
FOR THE BEST IN BAKED GOODS SEE US
5359 Mayfield Road Call HI 2-9360

GREETINGS and BEST WISHES
**THE KOEHLER RUBBER &
SUPPLY COMPANY**
MECHANICAL RUBBER GOODS
Compressors, Lubricating Equipment
3865 Carnegie Avenue HE 1-8867

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
**WILSON and CO.
INSURANCE**
ALL KINDS OF INSURANCE
11800 Shaker Blvd. Call WY 1-5800

GREETINGS and BEST WISHES
J U D G E
ANTHONY A. RUTKOWSKI
MUNICIPAL COURT

BEST WISHES
To All the Lithuanian People
PAUL J. EVERSON REALTOR
24100 Lake Shore Blvd. RE 1-6200
Euclid 23, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES
**BORCHERT FENCE
COMPANY**
1950 East 55th St. Call EX 1-4136

GREETINGS and BEST WISHES
WIEHN'S BAKERY
For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S
704 EAST 185th St. KE 1-0650

ISTORIJOS IR ROMANO MIŠRAINĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

primenant brolio sušaudymą už komunizmą. Laisvai, romano būdu vaizduojama ir Bizausko laikysena tame lemtingame posėdyje, kur jis rodomas ne tiek individu, kiek opozicijos simboliu. Lyg pabraukdamas opozicijos kietumą, autorius įdeda jam į lūpas sukilti kurstančius žodžius: "Ech, lietuviški generolai, nemo-ka išnaudoti padėties ir nusikratyti" (193 p.).

Įtikro romano sritį perkeliamas skaitytojas, kai pasakojama apie prezidento į vienumą pasitraukusio svajones po istorinio posėdžio ultimatumą priėmus (214 p. ir t.). Lyg tragiškumo momentui labiau pabrėžti, autorius leidžia prezidentui prisiminti aną Mateikos paveikslą, vaizduojantį 1773 m. seimą, kuris turėjo nusilenkti Kotrynos atstovui pripažinti valstybės apiplėšimą. Iš viso, šiame įspūdingame vaizdelyje autorius labai kondensuotai suima tą Lietuvos tragediją ir parodo mūsų prezidentą buvus jos didžiausia auka. Šie puslapiai yra romaniškiausieji visame veikalė.

Antras dalykas, pateisinąs veikalo paantraštę "romanas" yra bendros politinės padėties apibūdinimas. Kaip matėme, autorius apie ją kalba ir "istoriškai", atseit, pagal faktinius duomenis. Bet šiuo atveju jis yra trumpas ir nepilnas. Tarsi nesijausdamas esąs pakankamai stiprus aprašyti daiktaiškai mūsų politinę būitį 1939-1940 m., jis pasigauna romano formą. Jo romaniniam būsenos aprašymui pradedamuoju punktu buvo antaninės ir ryšių su jomis jis pasakoja, kaip mūsų visuomenė reagavo į įvykius. Čia autoriaus prasimanomi vardai, k. a. Junčys, Rameika, Kazėnas ir kiti ir jų kalbomis stengiamasi pasakoti, kaip mūsų visuomenė tada politikavo. Pasakojamas tęsimas gražiais dialogais, kuriuose maišomi tikrieji įvykiai ir gandai. Į šio romano rėmus įterpiami ir du istoriniai faktai: Pozdniakovo atsikėlimas su paskaita į Rotary klubo susirinkimą, Lietuvių draugijos SSSR tautų kultūrai pažinti veikla. Bet ir šie du dalykai daugiau romano nei istorijos mokslo būdu nupasakojami. Šis romano prigimties vaizdelis, kuriame skirta 32 puslapiai (60-92), yra tarpas, pertraukias istorinį pasakojimą apie mūsų valstybės vyrų Golgotos kelius į Kremlių.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Glaudos iš esmės istorinis veikalas su romano priemaiša, labai savaimingas kūrinys, dar mūsų raštijoje nebandytas. Paėmęs siužetą mūsų tautos būsena tragiškiausią momentą, "žėruojančią medžiagą", kaip Draugo redaktorius pastebėjo, jis gabia rašytojo plunksna į sudramatino. Jis sukūrė tikrą Lietuvos pradžios tragediją ir stengėsi ryš-

kinti pirmoje eilėje jos paliestuosius dalyvius. Tuo būdu mūsų autorius akivaizdžiai pademonstravo ir savo trumpai nusakytą istorijos filosofiją pagal A. J. Toynbee žodžius: "(istorijos) ritmams priešasčių reikia ieškoti... žmogaus sprendime." Bet tas pats Toynbee yra ir kitaip kalbėjęs, būtent: "Didieji žmonės yra kaip tik susikirtimo taškai didžiųjų socialinių jėgų (Great men are precisely the point of intersection of the great social forces", Reconsiderations (1961, 125 p.). Vadinasi, istorinio veiksmo dalyviai yra nešėjai socialinių jėgų ir veikla, žinoma, jų poveikyje. Anos Lietuvos tragedijos metu jos dalyviai veikė didžiųjų Europos įvykių užklupti. Kaip šie įvykiai brendo ir palietė Pabaltijo kraštus, tegalėtų ryškinti istorikas, apsišarvavęs šaltiniais duomenimis. Mūsų autorius atskleidė tų įvykių finalą. Jis atkūrė mūsų kartai dar neužmirštamą vaizdą ir nuteikė ne vieną lietuvių skaitytoją -- tariant autoriui rašiosio B. Gražulio žodžiais -- išgyventi antrą kartą agoniją skaitant "Agoniją".

SOLISTĖ J. ŠALNIENĖ KONCERTAVO FLORIDOJE

V. Šimkus, BALFo atstovas, organizavo solistės J. Šalnienės koncertus Floridoje.

Vienas tokių koncertų įvyko Petersburge, kitas — Miami, Lietuvių Piliėčių Klube. Abu rengtieji koncertai sutraukė daug lietuviškos publikos.

Šiuo metu Floridoje yra vasarojimo sezonas ir yra atvažiuavę lietuvių veik iš visos Amerikos ir Kanados didmiesčių. Antra, kas jau kartą yra girdėjęs solistės J. Šalnienės puikiai išlavintą koloratūrinį sopraną, tas jau niekad neapleis jos koncerto, jei tik turės nors mažiausią galimybę!... Reikia pripažinti ir V. Šimkui nuopelnus, sugebanciam puikiai organizuoti, sukviesti publiką. Tad šios dvi skirtingos jėgos, viena kita paremdamos, ir pateikė floridiečiams ilgai atmintinas dvi meno puotas — koncertus.

Padėka priklauso solistei, aukojusiai savo meno pastangas BALFo naudai, ir visuomenininkui V. Šimkui, aukojusiam laiką ir išlaidas organizuojant koncertus. Už surinktus pinigus ne vienam mūsiškiui, į nedalią patekusiam, bus nušluostytos vargo ašaros. Z. J.

PRIEŠKONGRESINĖ JAUNIMO STOVYKLA

Kovo 12 d., šeštadienį, Hartford, Connecticut, Lietuvių Piliėčių Klube įvyko Jaunimo Metų Studijų Diena, kurios tikslas buvo sutraukti JAV rytnio pakraščio jaunimą, darbais ir sumanymais norintį prisidėti prie Priekškongresinės Jaunimo Stovyklos. Susirinko 26 asmenys, kurie sugretino savo nuomones bendrais stovyklos programos, tvarkos, užsiėmimų reikalais. Pranešimus padarė ir diskutijas pravedė Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas Kęstutis Paulius Žygas ir Antanas Saulaitis S. J., Priekškongresinės Jaunimo Stovyklos vedėjas/koordinatori.

Stovykla įvyks 25-30 birželio dienomis Dainavoje, Manchester, Michigan. Tikslas: pasiruošti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui Chicagoje, susipažįstant savo tarpe ir pradedant diskusijas JK temomis, sustiprinti studentų organizacijų sąveiką ir veiklą ir atstoti vasaros stovyklą studentų organizacijoms, kurios neplanavo ruošti stovyklų šiais metais.

Stovykla 500, kurių bent 100 iš kitų kraštų. Stovykla bus sudaryta iš ateitininkų, skautų, neolituanų ir studentų sąjungos pas-tovyklų, kurios ves savo progra-

mas pusei dienos ir dalyvaus bendrame susibuvime likusiu laiku. Registracija bus pravesta per organizacinius vienetų iki 1-mos gegužės.

Stovyklos vadovybė ir ruošos komitetai dar nėra pilnai sudaryti, bet šie asmenys jau sutiko dirbti: Raštinės nariai/vadovybės: Antanas Saulaitis, S.J. (vedėjas) (adresas: Boston College, Chestnut Hill, Mass.), Kęstutis Paulius Žygas (pavadojuojas), Gediminas Naujokaitis, Algis Glodas, Nijolė Žygienė, Regina Petrikonytė, Lijiva Bražėnaitė ir Remigijus Sužiedėlis. Ūkio skyriaus vedėjas: Rimantas Griškėlis. Dalyvių skyrius/registracija: Žibutė Zaprackaitė, Audronė Vaitiekaitytė, Daiva Bajorūnaitė ir Vytautas Marčiukaitis. Programos skyrius: Remigijus Sužiedėlis, Giedrė Karosaitė, Jartūna Venčkauskaitė, Gintautas Vaičiaitis, Juozas Vencus, Ignas Vileniškis, Kęstutis Girnius, Uogintas Kubilius, Algis Lapšys, Nijolė Vaičiaitytė, Algirdas Antanavičius ir Rimas Pauliukonis.

Stovyklos raštinės ir programos skyriaus narių pasitarimas ir konkrečių darbų pasiskirstymas įvyko 26 kovo, Worcester, Massachusetts.

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

RICHMAN BROS.

11 STORES IN GREATER
CLEVELAND

NOW OPEN AT SEVERANCE CENTER

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
THE GRAND LAUNDRY CO.
COMPLETE LAUNDRY SERVICE

5911 St. Clair Ave. EN 1-5158

GREETINGS and BEST WISHES
Wm. H. BROWN REALTORS
17591 BROADWAY MAPLE HEIGHTS
MO 2-1400

GREETINGS and BEST WISHES
SURPLUS VALUE CENTER
13107 ST. CLAIR AVE. UL 1-5116

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
J. BERGER
WALL PAPER & PAINT STORE
6919 Superior Ave. HE 1-3659
805 East 185th St. IV 1-6250

GREETINGS and BEST WISHES
ROTH STEEL PRODUCTS
1335 East 171st St. IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES
THE L & K HOTEL
654 BOLIVAR ROAD SU 1-4197

GREETINGS and BEST WISHES
USHER WASTE OIL SERVICE
2205 West 3rd St. TO 1-1907

GREETINGS and BEST WISHES
AITKEN PRODUCTS INC.
1115 East 152nd St. UL 1-2700

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components
KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer
(36-37)

MACHINISTS

PRODUCTION MACHINE OPERATORS

AND

TOOLROOM MACHINISTS

MILLING MACHINES

TURRET LATHES

ENGINE LATHES

BOREMATICS

CENTER GRINDERS

INTERNAL GRINDERS

TOOL GRINDERS

DRILL PRESS

We have immediate openings for a wide range of skills in all phases of machining, grinding. Must be a U. S. citizen. Must be able to work any shift. Fringe benefits.

Company training programs available for skill, development and advancement.

TRW

(Formerly Thompson-Ramo-Wooldridge)

23555 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio 44117
Phone 383-3571

An Equal Opportunity Employer

MACHINIST

Permanent opening for experienced man. Must be skilled in precision operation of shop machines. Be able to work from blue prints, drawings and sketches. Use measuring devices and make own set up. Base hourly rates, \$3.17 plus excellent fringe benefits. Contract Personnel Manager

International Salt Co.

216 — 651-7200

An Equal Opportunity Employer
(34-38)

MACHINISTS

SUMMER IS COMING WORK IN AN AIR CONDITIONED PLANT JIG BORE SPECIALISTS

INSPECTORS
Final and in Process

MILLING MACHINE
Specialist and Operators.

Close tolerance work on aircraft, nuclear, electronic components and assemblies. Overtime and Benefits.

KINZIG

1966 East 66th St.
Call 361-0507

BETWEEN CHESTER & EUCLID
An Equal Opportunity Employer

DICTAPHONE OPERATOR

Experienced Dictaphone operator, knowledge of shorthand helpful, but no necessary. Many employee benefits.

CAMPUS SWEATER & SPORTSWEAR CO.
3955 Euclid Ave.

ENGINEERS

PROJECT PRODUCT

Our two new openings are in Research and Development. The Project Engineer will have responsibilities in the technical service phase of the department. The Product Engineer will assist in the design and development of new products for production. Age is open M.E. degree desired, but other degrees acceptable if a strong mechanical background is not evident. Experience in plastics, extrusion, hydraulics, or instrumentation would be helpful. Samuel Moore & Company manufactures a plastic extruded tubing and hose for industrial applications. We sell our products worldwide. Company growth has been over 20% per year. We are located in Portage County just outside Cleveland area. Information can be obtained by calling:

JAMES OSTER
SAMUEL MOORE & CO.
621-4358
Applicants outside of Cleveland call collect.

PRODUCTION CONTROL CLERK

Alert, aggressive, preferably with some machine loading and scheduling experience; must be able to work well with management and foreman. Good at detail work.

THE INTERIOR STEEL EQUIPMENT CO.
2352 E. 69 St. 881-0100

CRANE OPERATOR

For scrap yard. Guaranteed minimum \$160 weekly. Absolutely no layoff. Crawler Crane and Bucket experience necessary. See Frank.

HARRY ROCK & CO.

4940 WOODLAND AVE.
(37-38)

AUTO BODY MAN EXPERIENCED

Combination man to do Cadillac quality work. Good working conditions. 5-day work week with benefits. See or call Mr. Perko.

SANDERSON MOTORS
11915 DETROIT AC 6-2250
(37-38)

• **Serga Sofija Smetonienė.** Jau trys savaitės kaip ponia S. Smetonienė guli Charity ligoninėje, laukdama operacijos, kurią gydytojai dėl jos silpnumo atidėlioja. Operacija galutinai buvo skirta šios savaitės antradieniui, kovo 29 d.

Patyrus apie savo sesers ligą, iš Washingtono atvyko p. Jadvyga Tūbelienė, kuri čia praleido virš savaitę laiko.

HELP WANTED MALE

TOOLROOM MACHINIST DO-ALL SAW OPERATOR

Plenty of overtime, high hourly rate. Pension plan and paid holidays.

TOOLS & GAGES INC.

3112 E. 63 St.

(Go E. 55 to Truscon, approximately 1/2-mile north of E. 55-Broadway)

SHOT-BLAST OPERATOR

Must be experienced in use of nozzle type shot blaster and maintenance of such equipment.

BARTLETT-SNOW-PACIFIC INC.

6200 Harvard Ave.
Cleveland, Ohio 44105
(37-38)

TIMEKEEPER

Piece Work

Experience Desirable

Salary, Benefits

INTERIOR STEEL EQUIPMENT

2352 E. 69 881-0100

HELP WANTED FEMALE

KEYPUNCH OPERATORS

Experienced IBM keypunch operators for temporary evening work from 6 P.M. to 10 P.M. for next 10 weeks.

CAMPUS SWEATER & SPORTSWEAR
3955 Euclid Ave.

RECORDS CLERK

We want to hire a bright cheerful high school graduate for a growth position in our large Shaker Heights office. Your first assignment will be in a filing unit. If you are a fast, efficient worker, promotions will follow. Some clerical experience and or skills are helpful but not mandatory. Prefer person who is 17 to 20 and at least 5'3" tall. For appointment, call 8:15 A.M. through 4:30 P.M.

ALLSTATE INSURANCE CO.
3605 WARRENSVILLE CTR. RD.
SHAKER HTS., O. 991-9000

RESTORANO BENDROVE

IESKO MOTERS

IMONĖS

VALGYKLAI.

BENDRA PAGALBA

VIRTUVĖJE, VIRIMAS,

PATARNAVIMAS

NEREIKALAUJAMA PATIRTIES.

MES JUS

ISMOKYSIME.

VAKARŲ IR RYTŲ PUSĖJE

LAIKINAM IR PILNAM LAIKUI.

DIENOMIS IR VAKARAIŠ.

GERAS ATLYGINIMAS,

APMOKAMOS

ATOSTOGOS, UNIFORMOS,

MAISTAS, ETC.

SKAMBINTI KASDIEN

2:30 P.M. IKI 5:00 P.M.

HE. 1-5097

Velionis Pijus Dabrila

ŽUVO PIJUS DABRILA

Pijus Dabrila, Laima de-likatesų krautuvės savininkas, 12623 St. Clair Ave., žuvo nuo plėšiko kulkos kovo 25 d., 3 val. p. p. Mirė Huron Road ligoninėje 11:30 val. vak.

Ramus, taikaus ir sugyvenamo būdo, jau vyresnio amžiaus susilaukęs, Pijus Dabrila prekiaus rajone, kuriame jau keli metai nebeliko lietuvių, jiems išsikrausčius į kitus rajonus, juodžiams užplūdus visą tą rajoną. Tris kartus trumpame laikotarpyje jo krautuvė buvo apiplėšta, kol kovo 25 d. vieną krautuvėje esantį ir nespriešinantį P. Dabrila šaltakraujiško ir žiauraus bandito kulka atėmė jo gyvybę. Ir policija nerado jokios priežasties, kodėl plėšikas būtų turėjęs naudoti ginklą.

Šalia ištūstintos krautuvės kasos, rasta iškraustytos mirtinai sužeistojo kišenės ir raštinėje buvę voškai su pinigais.

Ši žiauri žmogžudystė sukrėtė visą Clevelando lietuvių visuomenę. Tiesa, apipilėsimai, kūno sužalojimai ir lietuviams nebenaujiena, bet toks žiaurus P. Dabrilos likimas sukėlė ne tik gilių užuojautos jausmus, bet dar didesnę netikrumą ir nerimą tokiu ne-

saugiu gyvenimu Clevelande.

Velionis aktyviai lietuviškose organizacijose nesiėmė, bet buvo vienu iš pirmųjų Vilties draugijos nariu ir Dirvos rėmėju. Pijaus Dabrilos asmenyje nustojome kuklaus būdo, bet šiltos širdies ir visiems artimo lietuvių.

• **Arūnas Gasparaitis**, clevelandiečių Gasparaičių sūnus, studijuodamas Mainze medicinos mokslus, dažnai aplanko Vasario 16 gimnaziją ir yra gerai susipažinęs su tos institucijos reikalais. Jo nuomone, daugelis Amerikoje gyvenančių per greit patiki gandaiis ir daro išvadas, gerai esamos padėties nežinodami. Jo nuomone, "žodžiais daug ko nenuveiksi, o kerštingais žodžiais dar mažiau".

Velykų proga Arūnas siunčia linkėjimus Dirvos redakcijai.

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

• **Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą**, kol dar nė vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus** gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Didelis pareikalavimas a vienios ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant.

Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.

UL 1-6666

1961 OLDS.

SUPER 88

4 DR. HARDTOP

FULL POWER

Driven low mileage byt its one careful owner immaculate throughout.

WILL SACRIFICE.

CH 1-0161

(36-38)

HELP WANTED MALE

PRESS BRAKE SETUP MAN AND OPERATE AT TIMES. MUST HOLD CLOSE TOLERANCES FROM DRAWINGS FOR CHASSIS, CABINETS, PANELS & BRACKETS. GOOD OPPTY & FREE MEDICAL HOSP. PLAN.

ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.
201 — 485-6076

(32-38)

MACHINE REPAIRMEN

All around pipe fitting
Electrical
Mechanical

Plant Engineer Potential for right man
Salary Open

ENGINEERED HEAT TREAT

31271 Stephenson Hwy.
313 — 566-4790

(35-37)

GRINDERS

AUTOMATIC BAR MACHINE OPERATORS

RADIAL DRILL OPERATORS

MILLING MACHINE OPERATORS

PRODUCTION FOREMEN

Steady work.

DANA CORP.

WARREN DIVISION

12350 E. 9 Mi. Rd.

Warren, Michigan

An Equal Opportunity Employer
(37-39)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN or 1st CLASS MEN
BORING MILL AND
BRIDGEPORT OPERATORS
BENCH AND SURFACE
GRINDER HANDS
MACHINE HANDS
Steady work. All fringe benefits.
BARKER TOOLS DIE & GAUGE CO.
5529 ELLERY ST.
X-WAY & MT. ELLIOT EXIT
DETROIT 11, MICH.
(37-43)

JOURNEYMEN
BRIDGEPORT OPERATORS
BENCH LEADERS
ENGINE & TURRET LATHE
OPERATORS
Steady work. Full fringes, top rates.
SHIELD TOOL & ENGINEERING
23261 FENKELL
313 — KE 1-5050
(37-46)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Madų Parodai Rengti** Komitetas New Yorke, per p. L. Baltrušaitienę, prišuntė 25 dol. auką Dirvai už parodos garsinimą.

• **Dirvos novelės konkur-**sui prisiūsta Smilgos novelė Motina ir duktė.

• **Kanados Sporto Apy-**gardos Vadovui V. Birietai atsistatydinus ir pareigų, Kanados Sporto Apygardos Vadovo pareigas nuo š. m. kovo mėn. 24 dienos, eina Kostas Lukošius, 26 Woodside Ave., Toronto 9, Ont., Canada. (Telef. RO 2-8998).

• **A. Grajauskas**, 5 Hunt St., Hamilton, Ont., Canada, sutiko eiti Kanados Sporto Apygardos Lauko Teniso Vadovo pareigas.

• **Pavasaris jau už kam-**po. Stovyklauti planuojančios mergaitės turi žinoti, kur ir kada jos važiuos.

Mergaitėms stovykla Putname, vedama M. N. Pr. seselių jau pradeda registraciją. Šeimos, planuojančios ten siūsti savo dukras vasaros atostogoms, turi

nedelsdamos susisiekti su seselėmis Putname, susitariti. Stovykla prasideda birželio 26 d. ir baigiasi liepos 24. (Dvisavaitinė — birželio 26 — liepos 10 ir liepos 10 — ligi 24 d.). Rašyti: Camp Immaculata, RFD 2, Putnam, Conn. telefonas: WA 8-5828.

POSĖDŽIAVO BALFO CENTRO VALDYBA

Kovo 23 d. vakare Balfio Centro patalpose buvo susirinkę visi (8) Balfio Centro Valdybos nariai eiliniam posėdžiui, kuris buvo gana įdomus.

Pirmininkas kun. V. Martinkus papasakojo savo kelionės į Pietų Ameriką įspūdžius. Balfas beveik pastoviai šelpia keliasdešimt lietuvių šeimų P. Amerikoje, kurioje gyvena ir gana pasiturinčių lietuvių.

Vicepirmininkė dr. E. Armanienė aplankė Europą, ji taip pat buvo ir Vasario 16 gimnazijoje. Savo patyrimus iš tos vargo mokyklos ji paskelbs atskiru rašiniu, tačiau dr. E. Armanienė nuteikė C. Valdy-

Philadelphijoje Lietuvos Vyčių surengto šv. Kazimiero minėjimo prezidiumas. Sėdi iš kairės: Albinas Oželis, Philadelphijos kuopos pirm. J. Mickūnas, dr. kun. B. Šimkus, prezidiumo pirm. J. Janulaitis, dr. prel. V. Martusevičius, centro valdybos pirm. A. Vesey-Vasiliauskas ir 652-ro veteranų posto pirm. N. Armata.

V. Gruzdžio nuotrauka

bos narius gana pozityviai, kad tremtinių vaikučių mokymas savo mokykloje jokių būdu nebūtų nutrauktas dėl lėšų stokos ar kieno nors pikty intencijų.

Kun. L. Jankus papasakojo savo įspūdžius iš pasikalbėjimo su Chicagos balfininkais. Sutarta į jokios naudos nenešančią polemiką ar ginčus dėl Vasario 16 gimnazijos nesileisti, o eiti ir dirbti kas reikalinga.

Dr. E. Armanienė kovo 22 d. dalyvavo Balfio vardu Department of State specialioji imigracijos konferencijoje. Ne tik Balfui, bet ir kitoms organizacijoms atsirado dideli sunkumai parūpinti darbo sutartis naujiems imigrantams. Šioje konferencijoje panašios problemos ir buvo narpliotos.

Balfio Centro Valdyba nutarė šaukti direktorių suvažiavimą Clevelande š. m. gegužės 7 d. Carter viešbutyje. Suvažiavimo techniškos dalykus tvarko dr. V. L. Ramanauskas, Balfio direktorius Clevelande.

Didelė šalpos darbo dalis vykdoma autentiškai, Centro Valdybos ar direktoriato nustatytomis gairėmis, tačiau C. Valdybos posėdžiuose nuolat svarstomi ypatingesnieji šalpos atvejai. Paskutiniame posėdyje svarstyti šeši šalpos prašymai.

K. L. J.

• **Jaunimo Metų Kalendorius**, išleistas PLB valdybos, jau platinamas ir siuntinėjamas į įvairias lietuvių kolonijas.

Gražiai išleistas ir Vilties spaustuvėje atspausdintas leidinyso daro malonų įspūdis. Be kalendorinių žinių, jame rasit straipsnių, liečiančių tautą, valstybę, išėiviją, bendruomenę ir inf. jaunimo kongreso reikalais.

Kalendorių paruošė ir redagavo St. Barzdukas, 98 psl. Kaina 1 dol.

CHICAGO

• **Daiva Mongirdaitė** šio šeštadienio "Traviatos" spektaklyje Chicagoje debiutuoja Violetos rolėje.

DETROIT

LIETUVIŲ LITERATŪROS SEMINARAI

Dažnai tenka išgirsti lietuvių studentą, kad liet. literatūra neprilygsta pasaulinei, kad neturime nei vieno kūrėjo, kurį galėtume pastatyti į didžiųjų rašytojų eiles ir pan.

Detroitė veikia tik aštuonmetė lietuvių pradžios mokykla. Ją baigęs įgauna tik pradinį lietuvių kalbos bei istorijos pažinimą, apie literatūrą negali būti nei kalbos. Mūsų jaunieji studijuoją vietos universitetuose, daro pažangą įvairiose mokslo srityse, o lietuvių literatūra jiems tampa nežinoma žeme. Argi galime palikti savąjį lietuvių studentą ir toliau klaidžioti toje nežinomoje žemėje?

Gabijos Tunto, Vyr. Skaučių Draugovė, remiama LB Detroito Apylinkės valdybos, pasiryžo žengti pirmuosius žingsnius — organizuoti Lietuvių Literatūros Seminarus studentams.

Seminarų atidarymas ir pirmoji įvadinė paskaita įvyks balandžio mėn. 3 d., sekmadienį, 12:30 val. Lietuvių Namuose.

Prof. Aldona Augustina-vičienė bendrai peržvelgs liet. literatūrą, jos lygį ir reikšmę.

Šį pavasarį balandžio ir gegužės mėn. yra numatyta suruošti trys seminarai. Visais seminarų reikalais skambinti Birutei Šileikaitei LU 4-2516, arba Audronei Tamulionytei LU 4-1195.

M. K. ČIURLONIO KŪRYBINIS PASAULIS

Prof. Aldona Augustina-vičienė sekmadienį, balandžio mėn. 3 d. kalbės Detroito jaunimui, o šeštadienį, balandžio mėn. 2 d. — visuomenei, tema: "M. K. Čiurlonio kūrybinis pasaulis".

Visi, besidomį mūsų tautos genijum, maloniai kviečiami dalyvauti.

Paskaita įvyks 8:30 val. vak. Lietuvių Namuose.

Filisterių Skautų S-gos Detroito Skyrius

Vaidas iš praeitų metų mergaičių stovyklos Dainavoje.

Vilties Draugijos nariui ir uoliam Dirvos rėmėjui

PIJUI DABRILAI

tragiškai žuvus Clevelande, jo artimiesiems

ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

PIJUI DABRILAI

tauriam lietuviui, ilgamečiui Vasario 16 Gimnazijos rėmėjui, tragiškai žuvus, jo giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Steponas Nasvytis
Vasario 16 Gimnazijos 5-to ir 53-čio rėmėjų būrelių vadovas

Ponią

ERIKA STEPONAVIČIENĖ

ir jos artimuosius, motinai Vokietijoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

M. P. Vaiginiai
T. J. Mordosai

SPAUDOS MENUO . . . DIRVOS MENUO

Naujiems skaitytojams Dirva tik \$10 metams!

Šiais metais PL Bendruomenė balandžio mėnesį paskelbė spaudos platinimo mėnesiu. Švęsdama savo 50-ties metų sukaktį, Dirva skelbia ypatingą nuolaidą savo naujesiems skaitytojams:

visi tie, kurie naujai užsiprenumeruos š. m. balandžio ar gegužės mėnesiais,

GAUS DIRVĄ METAMS TIK UŽ \$10

(Nuo š. m. birželio 1 d. vėl bus taikoma normali kaina \$11 metams)

Paskatinkite savo artimuosius pasinaudoti šia nuolaida.

Stenkimės, kad kiekviena lietuvių šeima skaitytų bent vieną lietuvišką laikraštį. Pradėkime nuo Dirvos.

Panaudokite Jums atsiųsto laiško atkarpą arba greta šio skelbimo esantį kuponą. Suradę Dirvai naują skaitytoją, jo prenumeratą čekiu arba pinigais siųskite

DIRVA 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI,
6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

Pasinaudodamas jūsų nuolaida, siunčiu \$10.00 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Vardas-pav.

Adresas

Jeigu užsakoma kitam, užsakytojo parašas ir adresas:

Vardas-pav.

Adresas